

Nehéz volna túlbecsülni az ifjú Händel Itáliában eltöltött éveinek jelentőségét a zeneszerző későbbi pályája szempontjából. Mint egyik legkiválóbb méltatója írja: „Tehetséges, de kiforratlan, bizonytalan formaérzékű komponistaként érkezett Olaszországba, s befejezett és tökéletesen felszerelkezett művészként távozott onnan”. Nincs még huszonkét éves, amikor 1706 őszén megérkezik Firenzébe; mindenesetre elég nyitott, eléggé alakítható még ahhoz, hogy a reá váró élmények, benyomások nyomán egész zeneszerzői egyéniségét mintegy újraalapozza. Hiszen az életmű csúcspontjai felől visszatekintve az „eklektikus” — pontosabban és igazságosabban: a legkülönbözőbb stílusokat grandiózus egyéniségébe fölszívni tudó — Händel, bármennyire német születésű volt és bármennyit tanult is a francia zenéből, lényegében olaszba oltott angol zeneszerzőként tűnik fel számunkra. Ezt pedig az 1706 és 1709 közötti, lázas aktivitású esztendőik készítették elő. Kétségtelen, hogy a fiatal német zeneszerző számára rövid néhány hónap alatt provinciálissá válhatott az odahagyott, legkevésbé sem jelentéktelen hamburgi zenei színtér, és úgy érezhette: egyenesen az Olümposzra csöppent. Firenzében, Velencében, Rómában és Nápolyban ugyanis, hogy csak a legfontosabb neveket említsük, ismeretséget kötött Alessandro Scarlattival és Corellivel — ők gyakorolták rá a legnagyobb hatást —, Vivaldival, Domenico Scarlattival, Steffanival, Caldarával és Albinonival. Az ifjabb Scarlattival, csembaló- és orgonajátékosként, meg is mérkőzött; Corelli szólistaként és koncertmesterként előadta műveit; megfordult Ottoboni bíboros Árkádiai akadémiáján. S mindeközben szüntelenül komponált, mégpedig elsősorban kantátákat, egyes források szerint mintegy 150-et. Kétségkívül a kantáta volt az itáliai évek vezető műfaja Händel számára; s ez nem is meglepő. Az opera műfaját kissé háttérbe szorította az a körülmény, hogy Rómában, ahol Händel a legtöbb időt töltötte, pápai rendelet tiltotta az operaelőadásokat. Így a mintegy három év alatt csupán két operája született. A kantáta mellett szólt viszont Alessandro Scarlatti példája — hiszen ő a műfaj legnagyobb olasz barokk mestere —, a kantáta kifinomult, a beavatottaknak szóló kamaraműfaj jellege, ami igen alkalmassá tette stílus tanulmányok folytatására, továbbá a többszereplős, nagyobb terjedelmű világi kantáta teljességgel operaszerű természete; ilyenek komponálásával ugyanis Händel operai-színpadai rutinját is elmélyíthette.

George Frideric Handel KANTÁTÁK / CANTATAS

(Közreadja / Edited by Hans Joachim Marx)

A/1. *Notte placida e cheta* (1707—08) HWV 142 16'22" Csendes, nyugalmas éj / Quiet, Calm Night

Recitativo. *Notte placida e cheta* (0'32")
Aria. *Zeffiretti, deh venite* (5'52")
Recitativo. *Momento fortunato* (0'27")
Aria. *Per un istante* (2'15")
Accompagnato. *Ma già sento* (0'54")
Aria. *Luci belle, vaghe stelle* (4'08")
Accompagnato. *O delizie d'amor* (0'30")
Aria. *Che non si dà* (1'38")

2. *Ero e Leandro* (1707) HWV 150 20'37" Héró és Leandrosz / Hero and Leander

[Szöveg / Words by Pietro Ottoboni(?)]
Recitativo. *Qual ti riveggio, oh Dio* (0'35")
Aria. *Empio mare* (5'40")
Recitativo. *Amor, che ascoso* (0'40")
Aria. *Se la morte non vorrà* (5'50")

B/ Recitativo. *Questi dalla mia fronte* (0'51")
Aria. *Si muora* (5'53")
Recitativo. *Ecco, gelide labbra* (1'08")

3. *Il duello amoroso* (1708) HWV 82 22'52" Szerelmi párviadal / Amatory Duel

Sonata (2'30")
Recitativo. (Daliso) *Amarilli vezzosa* (0'32")
Aria. (Daliso) *Pietoso sguardo* (3'20")
Recitativo. (Amarilli) *Dunque tanto s'avanza* (0'30")
Aria. (Amarilli) *Piacere che non si dona* (3'44")
Recitativo. (Daliso, Amarilli) *Sì, sì, crudel* (0'41")
Aria. (Amarilli) *Quel nocchiero* (2'18")
Recitativo. (Daliso) *Amarilli, Amarilli* (0'31")
Aria. (Daliso) *È vanità d'un cor* (4'42")
Recitativo. (Amarilli, Daliso) *Or sù già che ostinato* (1'34")
Arioso. (Daliso) *Sì, sì lasciarmi ingrata* }
Arioso. (Amarilli) *Sù, sù restati in pace* } (2'30")
Duetto. (Daliso, Amarilli) *Sì, sì / Sù, sù*
Ritornello

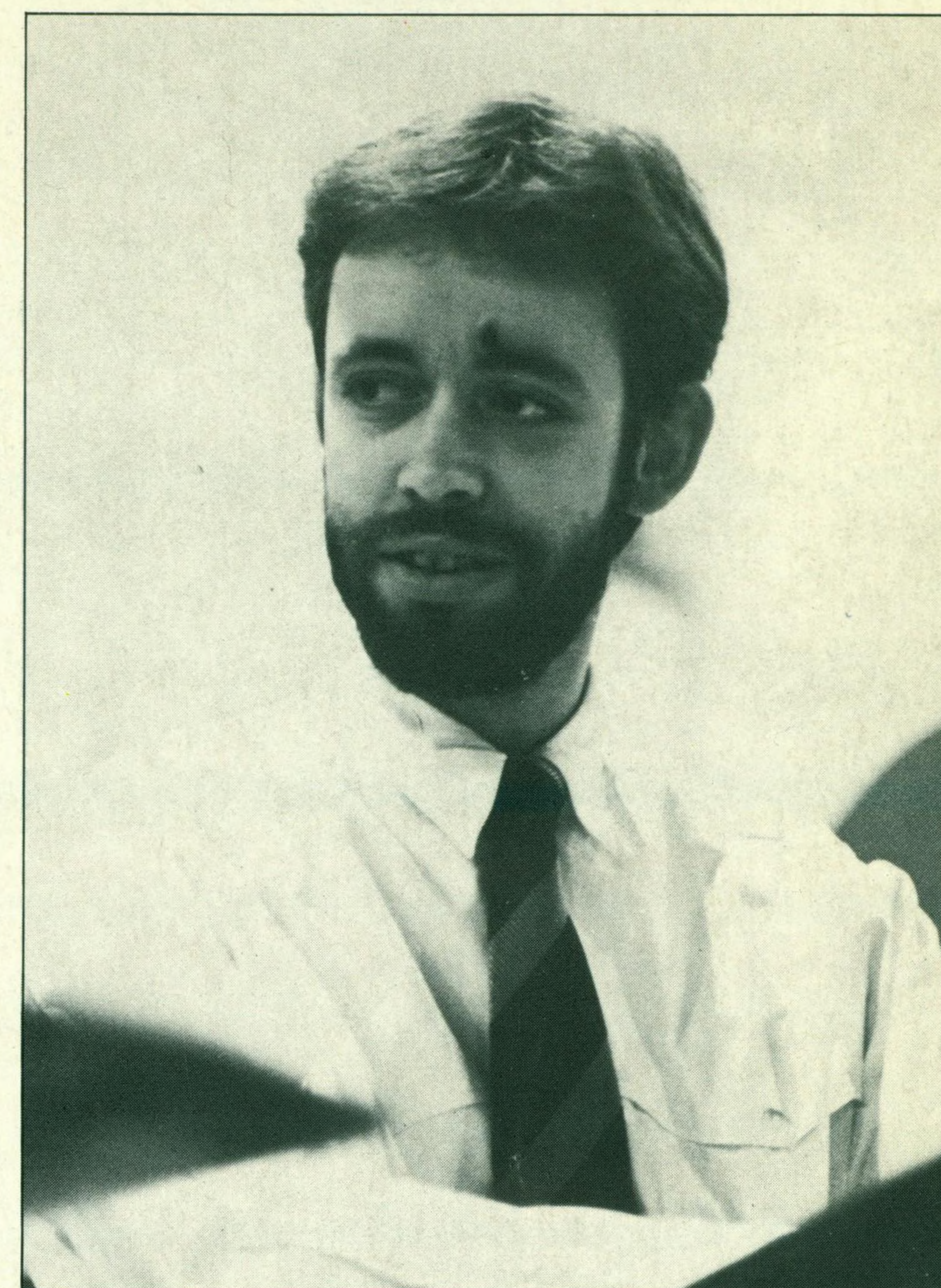
MÁRIA ZÁDORI
szoprán / soprano

RALF POPKEN
kontratenor / countertenor

Capella Savaria
korhű hangszereken / on authentic instruments
Vezényel / Conducted by
PÁL NÉMETH

a¹ = 415 Hz/cps

Sung in Italian

Hogy az 1706—09 közötti szédítő tempójú kompozíciós tevékenység — a kantátákon és két operán kívül két oratóriumot, egy sor kamaraduetttet és -tercettet, zsoltárokat és motettákat is írt — milyen bámulatosan kreatív korszakot jelent az életműben, azt az a tény is bizonyítja, hogy a zenei gondolatoknak ehhez a gazdag tárházához mint kompozíciós alapanyaghoz, egész hátralevő életében vissza-visszanyúlt, témákat vagy akár teljes tételeket kölcsönvéve, más apparátusra átírva, legtöbbször tökéletesebb formában újjáalakítva. Elsősorban éppen a kantáták hosszú sora az, amit ilyen célra felhasznált. Hogy ezek a kompozíciók egyszersmind mennyire érett, önmagukban megálló műalkotások, sokszor remekművek, arról a felvételünkön hallható három kantáta is tanúskodik. E műveket — máig kiadatlanok lévén — dr. Hans Joachim Marx hamburgi muzikológus kéziratosszerű közreadása nyomán rögzítettük.

Felvétel: szombathelyi Kálvária templom, 1988. február
Recorded: Calvary Church, Szombathely, February 1988
Zenei rendező / Recording Producer: András Székely
Hangmérnök / Balance Engineer: István Berényi
A borítón: D. Pellegrini festménye
Front Cover: Painting by D. Pellegrini
Photo: Kálmán Garas, Andrea Felvégi
Grafika / Design: Miklós Szűts

☒ MK 12981

☉ HCD 12981

Made in Hungary © 1989 HUNGAROTON